

Collegebesluit

Onderwerp: Startnotitie; naar een regionaal meerjarenbeleidskader beschermd wonen en maatschappelijke opvang 2017-2020
BBV nr: 2015-519710

1. Inleiding

Vanaf 1 januari 2015 is de taak beschermd wonen door het Rijk gedecentraliseerd naar de (centrum)gemeenten. De raad heeft op 11 september 2014 het beleidskader “decentralisatie beschermd wonen” vastgesteld (2014/271414). In 2015 is conform dit beleidskader gewerkt aan een zachte landing en het waarborgen van continuïteit van zorg. De transformatie van beschermd wonen moet echter nog in grote mate vorm worden gegeven. Daarom is in het transformatieprogramma Sociaal Domein Haarlem (2015/168421) opgenomen dat in 2016 een collegebesluit regionaal beleidskader beschermd wonen zal worden vastgesteld.

Voor de jaren 2015-2020 is in 2014 de nota “Regionaal Kompas 2015-2016” vastgesteld (2014/072764). Ook voor de maatschappelijke opvang geldt een transformatie-opgave; wijkgericht, integraal, eigenkracht- en netwerkgericht en preventief werken.

Er zijn diverse inhoudelijke en praktische redenen om maatschappelijke opvang en beschermd wonen als een samenhangend beleidsterrein te beschouwen¹. De belangrijkste reden is dat het kwetsbare mensen betreft die door velerlei omstandigheden niet in staat zijn zelfstandig te wonen. Voor elke cliënt is maatwerk nodig voor een passende woonsituatie én een passend herstelondersteunend aanbod. Deze startnotitie geeft richting aan het opstellen van een regionaal meerjarenbeleidskader voor deze nauw met elkaar samenhangende beleidsterreinen: beschermd wonen en maatschappelijke opvang. In het tweede kwartaal van 2016² zal het meerjarenbeleidskader gereed zijn. Afgesproken is deze startnotitie te bespreken met de leden van de Commissie samenleving.

De startnotitie is afgestemd en besproken met de regiogemeenten, de grotere huidige gecontracteerde zorgaanbieders en cliëntvertegenwoordigers.

2. Besluitpunten college

Het college besluit:

1. De startnota “naar een regionaal meerjarenbeleidskader beschermd wonen en maatschappelijke opvang 2017-2020” vast te stellen;
2. Dit besluit heeft geen financiële consequenties;
3. De betrokkenen te informeren over het besluit;
4. Het besluit ter bespreking voor te leggen aan de commissie Samenleving.

---

¹ Zie ook het advies van de Commissie Toekomst Beschermd Wonen, 11 november 2015 (in opdracht van de VNG).

² In het transformatieprogramma Sociaal Domein Haarlem is opgenomen dat in 2016 een collegebesluit regionaal beleidskader beschermd wonen (en opvang) zal worden vastgesteld. We streven naar een bespreking van dit regionale meerjarenprogramma in de commissie Samenleving in mei 2016.

3. Beoogd resultaat

Een integrale inrichting van de regionale taken beschermd wonen en maatschappelijk opvang binnen het sociaal domein, zodanig dat:

1. Inwoners in kwetsbare posities – uitgaande van hun eigen kracht en zelfredzaamheid – de ondersteuning krijgen die bij hen past en kunnen werken aan persoonlijk herstel en deelname aan de maatschappij;
2. De benodigde ondersteuning betaalbaar en toekomstbestendig is.

4. Argumenten

1. De startnotitie past binnen bestaand beleid transformatie van het sociaal domein

De taken op het terrein van beschermd wonen en maatschappelijke opvang worden regionaal georganiseerd en afgestemd. Haarlem is centrumgemeente voor IJmond, Zuid-Kennemerland en Haarlemmermeer. Deze startnotitie past binnen de door de Haarlemse raad vastgestelde beleidskaders ‘Samen voor Elkaar’ en binnen het in september 2015 door het College vastgestelde transformatieprogramma sociaal domein.

2. De beleidsvelden maatschappelijke opvang en beschermd wonen worden samengevoegd tot één beleidsveld/kader Opvang, Wonen & Herstel

- In de cliëntenpopulaties van maatschappelijke opvang en beschermd wonen gaat het om personen met (meervoudige) problematiek. Het betreft kwetsbare mensen die door velerlei omstandigheden niet in staat zijn zelfstandig te wonen. Voor elke cliënt is maatwerk nodig voor een passende woonsituatie én een passend herstelondersteunend aanbod.
- Voor beide beleidsterreinen geldt een transformatie-opgave: wijkgericht, integraal, eigen kracht- en netwerkgericht en preventief werken voor mensen met kleine en grote vragen.
- De coördinatie-verantwoordelijkheid voor zowel de maatschappelijke opvang als het beschermd wonen ligt voor de regio IJmond, Zuid-Kennemerland en Haarlemmermeer bij centrumgemeente Haarlem.
- Maatschappelijke opvang en beschermd wonen zijn de enige twee intramurale voorzieningentypen in de Wmo. Hierbij spelen dezelfde vraagstukken zoals toegang, woonvoorzieningen, werken aan optimale zelfredzaamheid (door- en uitstroom) en het belang van een goede dagbesteding.
- In onze regio zijn meerdere aanbieders voor zowel maatschappelijke opvang/OGGZ als beschermd wonen. Voor de opdrachtgever (gemeente) en de opdrachtnemers (aanbieders) is het doeltreffend en doelmatig om te werken vanuit één beleidskader en om eenduidige afspraken te maken over een sluitende ondersteuningsketen.

3. Herstel en deelnemen aan de maatschappij van kwetsbare inwoners worden versterkt door het bieden van een diversiteit aan beschermende woonplekken met flexibele herstelondersteuning in de wijk

We nemen de visie van de commissie Toekomst als uitgangspunt voor het meerjarenbeleid. In die visie wordt gepleit voor werken aan sociale inclusie van kwetsbare inwoners door een

breed arsenaal van beschermde woonplekken in de wijken (een beschermd thuis) met ambulante, flexibele, persoonsgerichte herstelondersteuning in de thuissituatie. Cliënten worden maximaal aangesproken op hun vermogen tot zelfmanagement, om zoveel mogelijk deel uit te maken van het gewone maatschappelijke verkeer (stabiel wonen midden in de wijk) en bronnen te benutten van informele steun. Daarbij kunnen ze een beroep doen op een breed scala aan begeleidingsvarianten en huisvestingsvarianten afgestemd op hun behoeften.

4. Draagvlak van alle gemeente en alle partners is noodzakelijk vanwege aansluiting op lokaal beleid en aansluiting in de gehele keten

Samenwerking tussen alle gemeenten is nodig, omdat alle gemeenten een verantwoordelijkheid hebben voor de doelgroep maatschappelijke opvang en beschermd wonen, met name bij preventie en herstel. De uitwerking van deze startnotitie en het meerjarenbeleidskader zal tot stand worden gebracht in samenwerking met het veld, cliëntenvertegenwoordigers en andere relevante betrokkenen.

5. Risico's en kanttekeningen

Gezamenlijke aanpak en gedeelde verantwoordelijkheid van alle partners vragen aandacht.

Een verantwoorde transformatie vraagt om lange-termijn-partnerschap, tussen regiogemeenten, cliënten, maatschappelijke partners en andere betrokkenen. Gezamenlijk moeten we de schouders eronder zetten om nieuwe structuren, samenwerkingsvormen en arrangementen te vormen. Vanuit een gedeelde visie moeten duidelijke, verantwoorde afspraken met elkaar gemaakt worden. Er is een risico dat deze niet tijdig tot stand komen vanwege verschillend tempo, belemmerende wetgeving en hebben van andere belangen.

Druk op de woningmarkt

Voor het bereiken van de beoogde resultaten zijn veel passende en verschillende woningen nodig in de regio, wellicht enkele honderden. Gezien de grote druk op de woningmarkt in onze regio is hiervoor veel inspanning en creativiteit nodig.

Financiële middelen

Er is onzekerheid over de precieze omvang van de budgetten voor beschermd wonen en maatschappelijke opvang. Het Rijk heeft de verdeelmodellen voor beide taken al meerdere malen aangepast. Voor het budget beschermd wonen 2016 heeft in december 2015 nieuwe besluitvorming plaatsgevonden. Het nieuwe vastgestelde bedrag voor centrumgemeente Haarlem wijkt af van het bedrag in de meicirculaire 2015. Een groot deel van dit tekort is gedekt door eerder genomen maatregelen, voor het vinden van oplossingen voor de dekking van het resterende tekort vindt overleg plaats met de betrokken partners. Een nieuwe verdeling van de financiën voor beschermd wonen voor de periode vanaf 2017 wordt in de meicirculaire van 2016 verwacht. Het Rijk heeft aangekondigd dat de verdeling van de financiën naar de centrumgemeenten een tijdelijke situatie is; uiteindelijk zal beschermd wonen (en maatschappelijke opvang) een taak van alle gemeenten worden. Voor beide taken geldt dat het rijksbudget het werkbudget is.

6. Uitvoering

De startnotitie is vooraf besproken met de grotere betrokken zorgaanbieders, cliëntvertegenwoordigers en met de regiogemeenten. De startnotitie zal ter kennisgeving naar de Participatieraad en de Wmo-raden van de regiogemeenten verzonden worden met de vraag om actief te participeren in het verdere beleidsvormingstraject.

Begin 2016 wordt een beleidsdag georganiseerd om de visie nader te delen, te toetsen, uit te werken en gereed te maken voor het meerjarenbeleidskader. Zo verzamelen we input voor: een goede toegang tot het aanbod, vermindering van wachtlijsten, een sluitend en samenhangend aanbod van preventie tot en met herstel, een participatie bevorderend dagbestedingsaanbod, kwaliteit van het aanbod, beschikbaarheid van woningen, deskundigheid regieversterking, herstelondersteuning en woonondersteuning. Voor de totstandkoming van het meerjarenbeleidskader onderscheiden we na deze voorbereidingsfase (december 2015 – januari 2016) nog de volgende fasen:

- Ontwikkelfase (januari – maart 2016)
- Ontwerpfase (april 2016)
- Besluitvormingsfase (mei 2016)

7. Bijlagen

- A. Startnotitie “naar een regionaal meerjarenbeleidskader beschermd wonen en maatschappelijke 2017-2020

Het college van burgemeester en wethouders,

de secretaris

de burgemeester